

novoles

25. maja 1979

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Pismo tovarišu Titu

„Dragi Tito, pišem ti pismo.“
Težko je pisati tako ljubljene-
mu in spoštovanemu možu.
Poskusil bom. Saj si tudi ti
venomer poskušal in uspeval.

Veš, lahko je živeti v naši
svobodni domovini, kjer odloča
vsak državljan. Tudi jaz. Moj
delež je majhen, neznaten.
Tako radi bi bil takšen kot si ti.
Verjetno nisem edini. Vsem
nam si oče, učitelj, tovariš,
sodnik.

Če se ozremo na tvojo
prehojeno pot, spoznamo življe-
nje revolucionarja in borca za
pravice. Nihče te ni mogel
zaustaviti, ne zapori ne druga
svetovna vojna.

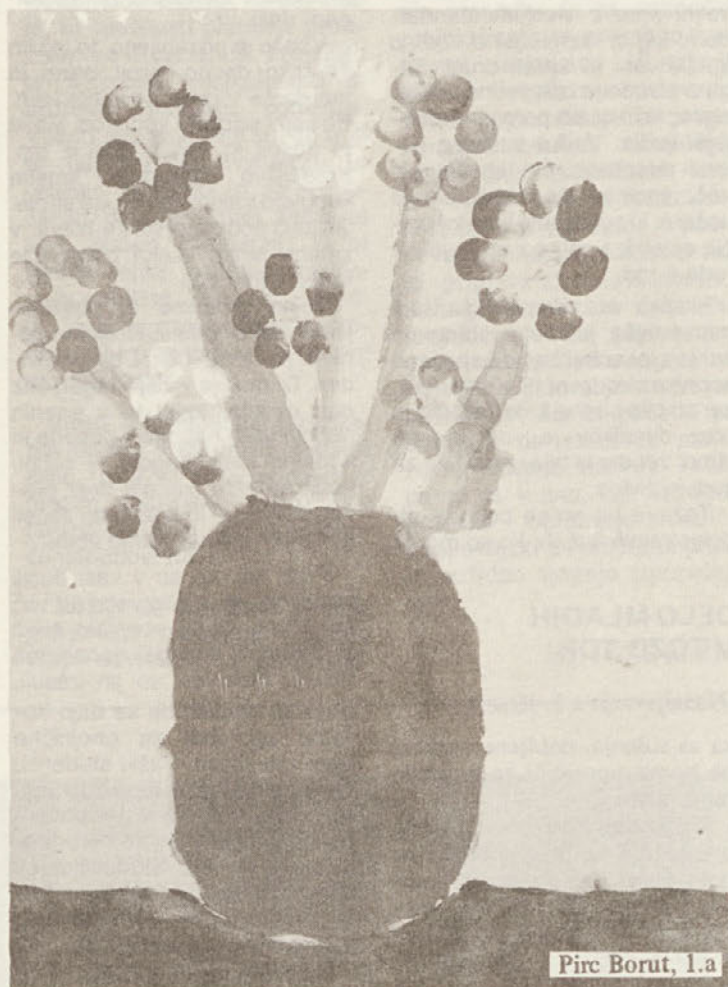
Povsod si zmagoval. Za teboj
so šli delavci, kmetje in mladi-

na. Kajti tvoje ideje so bile ideje
ljudstva. Saj si sam nekoč dejal,
da je vloga osebnosti tem večja,
če se bori za ideje ljudstva.

Kalil si bratstvo in enotnost
jugoslovanskih narodov. Po-
nosni smo, da smo neuvrščena
država. Samo tako smo res
svobodni in samostojni.

O tebi sem slišal kot otrok in
beseda Tito mi ni bila jasna.
Odraščal sem, bral časopise,
poslušal sem radio, prisluhnil
sem pogovoru starejših. Povsod
sem slišal tvoje ime. Takrat sem
spoznal, kaj nam pomeniš.
Zame si največji junak. Vedi,
tovariš Tito: MI TE IMAMO
RADI!

DULAR GORAZD, 6. b

Pirc Borut, 1. a

TOVARIŠU TITU ZA ROJSTNI DAN

Tovarišu Titu želim še mnogo lepih dni in zdravja.
Rada ga imam, pomeni mi varnost, saj je neutrudni
borec za mir in svobodo narodov. Je simbol
Jugoslavije in naprednih idej za srečo.

MARIJA BOH
6. b

Maršal Tito je med vojno pomenil ljudem vero v
lepšo in boljše bodočnost, meni pa sedaj pomeni
svobodo, srečo in ljubezen. Želim mu vse najboljše
za rojstni dan!

ANDREJA BUKOVEC
6. b

Če slišim besedo SVOBODA, vedno pomislim na
tovariša Tita. Veliko je storil za nas, zato mu želim
še mnogo zdravja, zadovoljstva in mnogo lepih dni.
Želim, da bi nas še dolgo vodila močna in varna
roka tovariša Tita!

DAMJANA MERVAR
6. a

Srečni smo, da živimo v tako lepi domovini. Zato
želimo, da bi še dolgo živel in nas vodil!

BOJAN LUKAN
6. b

Tisoč besed bi bilo premalo, da bi razkrili, kako
radi te imamo.

GORAZD DULAR
6. b

Delo mladih v TOZD TDP

Na prvem mladinskem sestanku v letošnjem letu smo naredili
plan dela, ki naj bi ga v letošnjem letu realizirali.

Plan vsebuje: delovne
akcije, organiziranje proslav in
športnih srečanj, sodelovanj z
drugimi družbenopolitičnimi
organizacijami v TOZD, idejno
politično izobraževanje mladih
in drugo. Da bi bilo naše delo
čimbolj uspešno in plan realizi-
ran do konca leta, smo imeli
sestaneke predsedstva naše OO
ZSMS, na katerega smo povabili
direktorja TOZD, sekretarja OO
ZK ter predsednika OK ZSMS
Novo mesto. Na sestanku smo
se pogovorili o delovanju mladi-
ne kot družbenopolitične orga-
nizacije TOZD in njenih nalo-
gah. Dogovorili smo se o reali-
zaciji programa, idejnopolitič-

nem izobraževanju mladih ter o
boljši povezanosti mladinske
organizacije z drugimi družbe-
nopolitičnimi organizacijami
TOZD.

Če bi naredili kratek pregled
našega dela v preteklih treh
mesecih, bi videli, da smo neka-
tere od planiranih nalog že iz-
polnili. Organizirali smo proslavo
8. marca v sodelovanju z
osnovno šolo Vavta vas. Proslava
nam je uspela, kar se je
videlo na licih naših žena in
mater. Nedavno smo imeli de-
lovno akcijo – zlagali smo blo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

VODOVODNE PIPE LAHKO PRESAHNEJO – KAJ TEDAJ?

V okviru akcije „Nič nas ne sme presenetiti“ (NNNP) objavljamo danes članek Metoda Jurčiča, ki obravnava problem pitne vode v izrednih razmerah.

Brez vode ni življenja. Problem vode je star, kolikor traja življenje na zemlji, kolikor je star boj za obstoj. Tega problema se boleče zavedamo, kadar vode ni, ko smo žejni, ko plameni uničujejo premoženje, ni pa vode, da bi ogenj pogasili.

Pri obilici vode, ki teče iz sodobnih vodovodov, se predajamo samozadovoljstvu. Zadovoljni smo z visokim standardom, kaj bi razmišljali o vodi, o kraški vasi ali kateri drugi. Zagata z vodo je bila vedno velika, stara, kolikor so pomnili najstarejši ljudje. Velike suše so pomnili desetletja, petdesetletja in več, spomini na katastrofalne požare, ki so ob suši in vetru uničili celotne vasi, so prehajali iz roda v rod.

Kraška vas. Vsaka hiša, tudi najrevnejša, je imela »štirno« in vanjo z lesenimi žlebovi speljana kapnica. Voda ni bila najboljša, ker so bile strehe krite s slamo in brez dimnikov je »dišala« po dimu, vendar je bila uporabna za ljudi in živino.

Težave pa so se pojavile ob dolgotrajnih sušah, ko so morali

s kravjimi zapregami voziti vodo v sodih tudi po več ur daleč iz reke Krke. Za nujne potrebe so nosili na hrbtih ali glavah iz studencev, ki so komaj curljali, vendar so jo imeli vedno — tudi ob največji suši. Studenci, čeprav oddaljeni od hiš, so bili vedno lepo urejeni in čisti. Čakanje, da se je voda natekla, je pomenilo priložnost za klepet po napornem delu.

Vse to je pozabljeno, to je bilo že tako davno, pred vojno in morda še v prvih povojnih letih. Po vojni so dobili vodovod. Vode je dovolj in sama teče iz pip. Kmetijstvo napreduje, kmetje kupujejo traktorje in druge stroje. Gradijo sodobne velike hleve, v katerih lahko vsaka glava pije vodo, kadar želi.

Veliko gradimo in potrebujemo veliko vode. Za tolikšno porabo pa vodovod ni bil predviden. Domačije v višjih legah čez dan nimajo vode, le v poznih nočnih urah napolnijo posode in kopalne kadi, spodaj, v nižini, voda še teče, vendar brez pravega pritiska. In spet smo začeli govoriti o pomanjkanju vode.

Pred leti, ko so v vasi dobili vodovod, ko je bilo vode še več kot dovolj, so bili vodnjaki, ki so služili skozi stoletja, nenadoma odveč. Nekateri so jih zasuli, drugi so uvideli, da se dajo koristno uporabiti za gnojnične jame, za silose. Vaški studenci, ki so nekdanje tako lepo žuboreli, so postali odveč; v sodobnem življenju kmečki ljudje ne potrebujejo romantike. Studenčke, že zdavnaj brez žlebov, zasipa listje, zemlja, blato, voda slednjič najde svojo pot pod zemljo.

Na velike suše, na žejo so že vsi pozabili, celo tisti, ki so se borili na soško-kobariški fronti, ko so bile bitke odvisne ne od granat, ampak od vode, ko je zmagovala tista stran, ki je imela vodo. Ko je začelo deževati, so vojaki z obeh strani fronte odvrtili puške, da bi lovili v usta vodo.

V soparnem letnem dnevu pridrvi nevihta. Strela udari v gospodarsko poslopje, polno sena. Gasilci so hitri, saj imajo avtomobile. Lahko bi gasili, a problem je voda. V hidrantih ni pritiska. Gospodar je sicer imel nekoč največji vodnjak v vasi. Vode je imel tudi v največji suši, toda zdaj je vodnjak poln živinske krme. Gasilci so nemočni, komaj rešijo traktor in živino iz hleva, vse drugo premoženje je žrtev plamenov. Vse to pa bi bili lahko rešili, če bi v vasi, ko so dobili vodovod, še naprej obdržali in vzdrževali vodnjake kot vodne rezerve za »hude čase«.

Tega se ob nesreči bridko ovedo.

V spomladanskem jutru pretresljiva vest: potres uničil Črno-gorsko primorje. Pomoč je nujna. Človeške žrtve, veliko ranjenih. Nujno potrebujemo zdravstveno osebje, krvno plazmo, šotore. In vodo. Vodo! Kraji so brez elektrike in pitne vode, grozi epidemija. Tako poročilo drugega, tretjega dne.

Prišle so zdravniške ekipe in krvne plazme ne primanjkuje več.

Primanjkuje pa šotorov, odev in vode. Vode!

Največji problem je voda! Cisterne ne morejo na pot, ker so uničene ceste in železnica.

Če ne bi bili brezbržni pred nesrečo, če bi skrbeli za rezervne vire pitne vode, če bi vzdrževali vodnjake, čeprav kapnice, bi bila zdaj zagata bržčas veliko manjša.

Za Kampalo ni bilo težkih bojev, niso bile angažirane velike sile, ni bilo močnih raketnih napadov, pa smo še 10 dni po osvoboditvi poslušali vesti: vlada velika zmeda, vode še vedno ni, ljudje trpijo žejo, pretijo epidemije.

Ali takale reportaža (ki je lahko jutri stvarnost) z vaje civilne zaščite v krajevni skupnosti - situacija: sovražnik je z izredno močnim avio-raketnim udarom na naše mesto povzročil veliko opustošenje. Veliko človeških žrtev, veliko ranjenih. Veliki požari. Sovražnik je uničil električno centralo, ki napaja mesto, mestni vodovod in toplarno.

Mesto je brez vode, elektrike in ogrevanja!

Kaj je v tem primeru predvidel obrambni plan?

Preskrbo z vodo iz javnega vodovoda, redno oskrbo z električno energijo, ogrevanje iz toplarne?!

Nov močan napad na področje te krajevne skupnosti. Vse je v plamenih, stolpnice, stanovanjski bloki, tovarne, skladišča. Veliko mrtvih in ranjenih.

Zaradi požarov v mestu ni pričakovati pomoči mestne gasilske brigade. Tovarniške gasilske enote so angažirane v tovarni, toda tudi tu ni rezervarjev z rezervno vodo.

Krajevna skupnost je prepuščena sama sebi in morda prostovoljnimi gasilskimi društvom sosednjih skupnosti. Hidranti ne delajo, vode ni; če ima katera gasilska enota polno cisterno vode, je to kot kaplja v morje. Ne morejo reševati niti ranjenih iz gorečih hiš, saj je vročina prevelika.

Analiza: področje je bogato s talno vodo.

Pred vojno, ko so se v tej predmestni kmetijski skupnosti še borili s kmetijstvom in vrtnarstvom, so imeli pri vsaki hiši vodnjak. Sedaj je tu sodobno mestno naselje s stolpniciami. O gradnji vodnjakov za rezerve pitne vode in za požarno varnost pri gradnji naselja ni nihče razmišljal, celo pri industriji ne. Na področju krajevne skupnosti je registriranih še 8 vodnjakov, ki so zapuščeni; neuporabni ali celo nedostopni. Do tega je prišlo, ker o tem ni nihče razmišljal ne v krajevni skupnosti, ne na občini, ne v družbenopolitičnih organizacijah. Toda takšne razmere v resnici lahko nastanejo.

Kdo je za to odgovoren?!

Vsi, družbenopolitične organizacije in skupnosti, ZK, delegati, predvsem pa delovni ljudje in občani od krajevne skupnosti, občine, do republike; od štaba za teritorialno obrambo in civilno zaščito do sekretariata za urbanizem in drugi.

Vendar pa je največja odgovornost prav odgovornost krajevne skupnosti.

Najprej bi bilo treba v krajevni skupnosti evidentirati vse vire žive vode, podtalnice, vodnjakov, kapnice itd., potem pa poskrbeti za to, da bi jih usposobili in redno vzdrževali. V občinski skupščini bi lahko sprejeli odlok, da so lastniki teh primarnih virov vode dolžni vire redno vzdrževati in da jih ne smejo odtujevati. Prav tako bi bilo nujno, da bi v vaseh in bližnji okolici ponovno usposobili vse naravne studenče, čeprav majhnih kapacitet, naredili rezervoarje za hitrejše zajemanje, da bi bilo več rezerve vode, postavili komore za prečiščevanje vode oziroma po potrebi kloriranje.

To nalogo je prevzelo vodno gospodarstvo — za kaptiranje — predvsem v odročnih krajih za potrebe oboroženih sil in teritorialne obrambe ter prebivalstva, vendar dela počasi napredujejo. Zato občine in krajevne skupnosti ne bi smele čakati! Presenečenje bi se nam preveč maščevalo!

To je pomembna naloga, ki jo moramo opraviti vsi in s skupnimi močmi.

Potrebne zbiralnike vode je možno narediti povsod, tudi na brezvodnem kraškem terenu. V tej akciji lahko sodelujejo prav vsi. Tudi lovske družine z gradnjo primernih rezervoarjev vode in napajališč za divjad, ki bi jih v hudi sili lahko uporabili kot manjše rezerve uporabne vode, vsaj za prekuhanje.

(Nadaljevanje na 6. strani)

DELO MLADIH V TOZD TDP

(Nadaljevanje s 1. strani)

ka za sušenje, dobljena sredstva pa bomo uporabili za organiziranje izleta.

Do sedaj smo imeli že eno predavanje iz programa idejno političnega izobraževanja mladih. Sekretar OO ZK, tov. Benčik, nam je v obliki predavanja podal zgodovinski pregled ZK, seznanil nas je z nalogami ZK kot avantgardo delovnih ljudi ter aktivnostmi OO ZK v TOZD. Sedaj pripravljamo drugo temo in prepričana sem, da zanimanje mladih za izobraževanje tudi tokrat ne bo izostalo. Tema je delitev dohodka in nagrajevanje po delu. Predaval bo direktor TOZD ing. Bajt Andrej.

Tudi letos bomo poslali enega mladince na zvezno akcijo 79. Poleg tega se naše predstvedstvo redno sestaja in razpravlja o vseh tekočih problemih, in o vsem obvešča ostale mladince. Iz povedanega je razvidno, da je naša mladina na samem začetku leta začela z aktivnim delom, zavedajoč se svojih nalog, zato verjamem da tudi rezultati ne bodo izostali.

PRESEDNIK
OO ZSMS TOZD TDP
SLAVICA DESANČIČ

Oblikovanje programov v TOZD

V četrti številki Novolesovega GLASILA je že bilo prikazanih in opisanih nekaj stilov pohištva. Omenjena je bila izpopolnjenost in kvaliteta našega pohištva ter primerjava s pohištvom iz zahodnih dežel. Za izpopolnjevanje programa v obstoječih tovarnah pohištva in za oblikovanje programa v novi tovarni pohištva, se je programska komisija odločila za naslednje stile pohištva:

Baročno pohištvo
Ameriško pohištvo
Skandinavsko pohištvo

Pohištvo v stilu Bidermeier
Sedežno kosovno pohištvo v različnih stilih.

Baročno pohištvo naj bi razvijali in dopolnjevali iz sedanjega programa TSP, ker ima že osnovne oblike in dimenzije omenjenega pohištva. Ostale značilnosti so: okvirna vrata s polnili, nizko omarasto pohištvo, veliko masivnih elementov z okrasnimi profili. V programu bi ostali vsi obstoječi predstavniki proizvodov.

Z ameriškim pohištvom predvidevamo dopolnjevanje obstoječih programov v TPP, kjer bi izpopolnili ameriško kolonialno in moderno pohištvo. Za ameriško kolonialno pohištvo so predvidena okvirna vrata s polnili. Moderno pohištvo pa ima ravne ploske in robove.

V programu bi ostali tudi najrazličnejši tipi regalov kot kosovno pohištvo ali bi jih kompletirali z ostali ali kosi pohištva v naslednje ambiente:

Spalnice
Jedilnice
Kabinete

Skandinavsko pohištvo z osnovo danskega stila je kot moderno pohištvo. Glavne značilnosti so, da program v omarastem delu bazira na komodah kot osnovni element najrazličnejših ambientov. Pohištvo je izdelano iz plemenitih vrst lesa, je kombinacija furniranih ploškev z masivnimi vidnimi nalepkami iz enake vrste lesa kot je furnir. Nasadila so v večini primerov vgrajena tako, da jih na zunanosti skoraj ni opaziti. Sedežne garniture so z ogrodji iz lahkkih izvedb in v glavnem tapetirane v blagu z gladkimi vzorci. Obseg pohištvenih elementov pa sega na vse elemente za opremo kakršnegakoli stanovanjskega ali poslovnega prostora. Tudi v ta stil so se vrinili sodobnejši elementi (regali), vendar so zadržali detajlne oblike stila. V skandinavsko pohištvo smo vključili tudi pohištvo iz slojastega lesa, ki je predvideno za sedežne garnitu-

re. Značilnost je v tem, da je prožno in oblikovano v najrazličnejše oblike zavrstosti. Izdelano je iz bukovega lesa in se površine lahko oplemeniti z najrazličnejšimi plemenitimi furnirji.

Pohištvo v stilu Bidermeier uvrščamo v prehodno obdobje med stilnim in modernim pohištvom. Iz pridobljenih podatkov je opaziti, da so posamezne zahodne dežele stil dopolnjevale in oblikovale ter delno odstopale od originala. V Novolesu smo se odločili, da bi obdržali osnovne oblike in dimenzije omenjenega stila v originalu z glavnimi značilnostmi. Veliko omarasto in komodno pohištvo bi imelo na nekaterih sprednjih elementih ojačitve. Vratna krila okvirna s polnili, ki bi bila po površini izdelana z intarzijami najrazličnejših plemenitih furnirjev. Sedežno in ostalo pohištvo bi tudi v celoti obdržalo originalno obliko in dimenzije. V omenjenem stilu predvidevamo izdelovati take kose pohištva, da bi lahko sestavljali naslednje ambiente:

– Spalnice
– Dnevne sobe
– Jedilnice
– Kabinete

Program sedežnega pohištva naj bi izpopolnjevali s sedežnim

kolonialnim stilom in ostalim sedežnim pohištvom, ki ga bodo potrebovali – predvidevali zgoraj navedeni stili.

Pri sestavi programov smo upoštevali, da se za zgoraj omenjeno pohištvo uporabljajo naslednje vrste lesa: hrast, oreh, češnja, javor, jelša, teak, palisander in bukev. Opredeliti in prilagoditi je posamezne količine pohištva glede na razpoložljive količine surovin na eni strani, in možnosti plasmaja proizvodov na drugi strani. Temeljito je potrebno preanalizirati in ugotoviti prodajna področja. Vedeti moramo tudi to, da smo se odločili za kvalitetno in cenjeno pohištvo in da gospodarski položaj v naši deželi ni tako visoko kvaliteten, ki bi sprejel velike količine omenjenega pohištva. Posebno področje, ki je za proizvodnjo in prodajo zelo pomembno, so (kupni motivi) kupci.

Eden daje prednost estetskega videzu, drugi nizki prodajni ceni, tretji se hoče ponasati z dragim pohištvom, četrti išče takšno pohištvo, da mu omogoča udobnost itd.

Kot je že omenjeno prehaja pohištvena industrija v vedno večjo odvisnost od mednarod-

nega trga. Predvsem zato, ker se na domačem trgu vedno širijo nove predelovalne kapacitete. Bolj ko je naša industrija razvita, toliko bolj moramo širiti meje znanja, hkrati pa mora biti tesnejše strokovno sodelovanje. Razvojna politika naj bi se naslanjala na dognanje eksaktnih analiz danega stanja in je njena domena jutrišnja kakovost, količina in struktura proizvodnje.

Vsako vlaganje v racionalizacijo proizvodnje, v rekonstrukcijo ali novo zmogljivost obratov je potrebno dobro nastudirati. Pri zbiranju podatkov za oblikovanje programa in za dokončno projektiranje je potrebno upoštevati raziskavo tehnologije lesa in drugih materialov, sodobno organiziranje in programiranje, sodobno tehnologijo proizvodnje, ekonomiko, estetsko oblikovanje in funkcionalnost izdelkov, zbiranje in posredovanje tehnične dokumentacije, priprava ali sestava investicijskih programov in dokončno projektiranje. Za pridobivanje omenjenih podatkov mora biti tesnejše sodelovanje strokovnih sodelavcev, ker se podatki pridobivajo na različnih mestih (tozd, skupne službe). Težave pa so še v tem, ker istovrstne podatke oblikujejo različni strokovnjaki z različnimi profili in različno stopnjo izpopoljenosti.

ing. JOŽE BEZEG

Dne 13. IV. nas je obiskala skupina slušateljev občinske politične šole ZKS, ki je obisk v Novolesu združila z zaključnimi izpiti. Namen obiska je bil, da slušatelje seznanimo z razvojem dohodkovnih odnosov v naši delovni organizaciji, saj je to ena od osnovnih tem v programu dela osnovnih organizacij ZK in ostalih DPO ter samoupravnih organov.

60 let zvestobe

„Slehera resnična revolucija se obvezno vrača k svojim izvirom in izkušnjam. Danes se spominjamo dolge in slavne poti naše partije, da bi še bolje in vsestransko spoznali svoje neposredne in prihodnje naloge, da bi še bolj utrdili enotnost svojih vrst v veličastnem boju za svobodo in neodvisnost narodov, za socialistično samoupravljanje v svoji domovini, za družbeni napredek in človekovo srečo.“ (Josip Broz Tito, 19. aprila 1979 na slavnostni seji CK ZK Jugoslavije v Beogradu)

Ustanovitev Komunistične partije Jugoslavije leta 1919 je zgodovinska prelomnica v stoletnem boju ljudskih množic naše domovine proti narodnemu zatiranju in socialnemu izkoriščanju ter za boljše in srečnejše življenje delovnih ljudi. Zgodovinsko gledano šest desetletij ni dolgo časovno obdobje. Vendar je to obdobje, v katerem so se zaradi revolucionarne akcije Komunistična partije oziroma Zveze komunistov Jugoslavije zgodile družbene spremembe epohalnega pomena. Iz vsestransko zaostale države, kakršna je bila predvojna Jugoslavija, je nastala industrijsko in agrarno razvita dežela – Socialistična federativna republika Jugoslavija, svobodna samoupravna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti.

S temi besedami je predsednik ZKJ tovariš Josip Broz Tito začel svoje poročilo „Šestdeset let revolucionarnega boja Zveze komunistov Jugoslavije“ 19. aprila na slavnostni seji CK ZKJ in drugih družbenopolitičnih organizacij ob 60-letnici ZKJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov. Že ob ustanovitvi je partija opozorila na najbolj pereče probleme takratnega časa, na armadno brezposelnih, na nasprotja med izkoriščevalci in izkoriščanimi.

Odtlej je naša partija v nenehnem boju za pravice delovnih ljudi. Razredni boj med proletariatom in buržoazijo se je razvil v naših pogojih v veliko socialno revolucijo. Partijski kongresi v Vukovaru, na Dunaju, Dresdenu, 8. partijska konferenca zagrebske organizacije in V. državna konferenca KPJ 1940 v Zagrebu so mejniki izvirne zgodovine naših narodov. Na tej poti je partija poznala uspehe in vzpone, a tudi padce in umike.

Leta 1937 je prišel v njeno vodstvo delavec, marksist, revolucionar, cenjen in priljubljen med delavskim razredom, izbran od jugoslovanskih komunistov in ne uradniško imenovan od Kominterne – tovariš Josip Broz Tito. Z Djurom Djakovićem in z drugimi tovariši je utrdil „Titovo linijo“, da mora

KPJ postati osnovna politična sila širokih množic, da mora biti konec notranjih razprtij v partiji. KPJ je po njegovi zaslugi usmerila vse svoje moči v glavne socialne, politične in nacionalne probleme naših narodov.

Leta 1941 je KPJ pod vodstvom tovariša Tita postala organizator in vodja osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov. Pred vsem svetom je prevzela nase zgodovinske odločitve, da bo osvobodila delavski razred vseh spon in izvedla osvobodilno in socialno revolucijo. Najboljši in najpredanejši člani KPJ in SKOJ so hkrati s tisoči borcev, žena in mladine v vrstah NOV z življenji zapečatili svojo zvestobo partiji in veliki viziji svobode in socializma.

V. kongres KPJ je bil naš enotni odgovor na Stalinovo diktaturo. „Tovarne delavcem, oblast ljudstvu!“ je bila naša izvirna pot v socializem. Naslednji partijski kongresi so potrdili, da vnaša delavsko samoupravljanje zgodovinsko prelomnico v razvoj socialistične družbe. KPJ se je preimenovala v Zvezo komunistov Jugoslavije; sprejela je nov statut in program ter zgradila mogočen temelj samoupravljanja, pripravila novo ustavo in zakon o združenem delu. Na zadnjem, 11. kongresu ZKJ, so komunisti z vsemi delovnimi ljudmi naše domovine povzeli Titovo kongresno geslo:

„Krenimo naprej skupaj z vsemi delovnimi ljudmi, ki jim je globoko pri srcu nadaljnja krepitev naše skupnosti, kakršno danes imamo, in socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije!“

Preteklo je šest desetletij neprekinjenega dela, borb, žrtv, samoodrekanja in ljubezni jugoslovanskih komunistov do svobode in nove družbene ureditve, o kakršni so sanjale in zanjo umirale generacije. Šest desetletij zvestobe svojemu narodu in rdeči zastavi partije. Šest desetletij zgodovinskih bojev, da danse živimo in ustvarjamo v družbi, ki se resnično lahko imenuje svobodna, socialistična, samoupravna in demokratična domovina srečnih ljudi.

* V NOVOLESU SMO NA VELIKI PROSLAVI, KI *
* JE BILA 26. 4. V STRAŽI, PROSLAVILI 60-LET- *
* NICO ZKJ, SKOJ IN REVOLUCIONARNIH SIN- *
* DIKATOV. *

GLASILO NOVOLES JE GLASILO NAS VSEH. PRAV ZATO BI BILO PRAV, DA VANJ DOPISUJETE TUDI VI!

PRAV VSE, KI BERETE NAŠE GLASILO VABIMO, DA NAPIŠETE SESTAVEK IN GA POŠLJETE UREDNIŠTVU. PREPRIČANI SMO, DA BO Z VAŠIM SODELOVANJEM POSTALO GLASILO PEŠTREJŠE.

UREDNIŠTVO

Seminar teorije in prakse marksizma

V Novem mestu je potekal trimesečni seminar teorije in prakse marksizma, ki je bil v domu JLA od 19. januarja do 25. aprila. Obiskovalo ga je šestindvajset slušateljev iz vseh štirih dolenskih občin. Iz delovne organizacije „NOVOLES“ Straža sva ga obiskovala Andrej Besednjak in jaz.

V učnem programu je bilo sedem predmetov: Temelji marksizma, Temelji obče sociologije, Družbeno politični sistem, Politična ekonomija,

VODOVODNE PIPE LAHKO PRESAHNEJO — KAJ TEDAJ?

(Nadaljevanje z 2. strani)

V teže dostopnih krajih ni nujno, da gradimo betonske ali plastične rezervoarje, kar je sicer najbolje, uporabimo lahko tudi PVC folijo in deske. S PVC folijo je možno narediti v primer- nih dolinica mini-akumulacijo, kjer bo vedno dovolj vode.

Enako velja tudi za gozdna gospodarstva, planinsko-pašne skupnosti in druge.

To pomeni, da lahko v akciji NNNP vsak izmed nas opravi pomembno delo in prispeva k temu, da nas res ne bo nič pre- senetilo.

Metod Jurčič

Ekonomika SFRJ, Slovenski jezik ter Nastanek in razvoj ZK.

Seminar je potekal dopoldne in popoldne vsak dan, razen sobote in nedelje. Poleg predavanj smo slušatelji tudi sami pripravili seminarje iz določenih tem. Za slovenski kulturni praznik smo priredili tudi krajši kulturni program. Izdajali smo tudi svoje glasilo „INFORMATOR“. Obiskali smo delovno organizacijo „NOVOLES“ v Straži, kjer smo si ogledali potek proizvodnje po obratih in se pogovarjali o dohodkovnih odnosih. Na vprašanja, ki smo jih zastavljali, smo dobili tudi zadovoljive odgovore.

Vsak slušatelj je bil iz vseh predmetov ocenjen z najmanj tremi ocenami. Na koncu seminarja pa je sledil še zaključni izpit.

Najboljši slušatelj trimesečnega seminarja teorije in prakse marksizma pa nadaljujejo enoletno politično šolo v Ljubljani.

MARJAN MURN

DVESTO GODBENIKOV POD ENO TAKTIRKO

Pihalni orkester „NOVOLES“ Straža organizira v letošnjem letu združeno srečanje pihalnih orkestrów Dolenjske. Sodelovali bodo še pihalni orkestri iz Metlike, Črnomlja, Trebnjega, Šentjerneja in Novega mesta.

Srečanje bo 1. 7. 1979 ob 10. uri. Zbor godbenikov bo pred domom kulture v Straži, nato bo skupni sprevid ob igranju posameznih godb do Vavte vasi in nazaj pred Dom kulture. Tu bo, po izvajanju posameznih skladb orkestrów, sledil skupni nastop vseh godb oziroma dvestotih godbenikov.

Združenje pihalnih orkestrów Dolenjske je bilo na pobudo pihalnega orkestra Novoles ustanovljeno v preteklem letu. Združenje bo v letošnjem letu izvolilo svoje organe in sprejelo potrebne akte, ki bodo urejali medsebojne odnose in interese. Sedež vseh organov združenja bo v Straži. Z združitvijo pihalnih orkestrów Dolenjske si obetamo napredek pri strokovnem in organizacijskem delovanju in izobraževanju kadrov. Prizadevali si bomo, da bomo v naši regiji pripravili skupno ali samostojno v okviru posameznih orkestrów čimveč samostojnih koncertov, saj to pomeni širjenje kulture, za katero vemo, da jo je vedno premalo. Smatramo, da bo združenje pripomoglo k večjemu kulturnemu delovanju na področju pihalne glasbe na Dolenjskem. Omenjeno združenje je prvo širše in organizirano združenje pihalnih orkestrów v regiji.

Na koncu naj še omenimo, da bo srečanje pihalnih orkestrów v Straži postalo tradicionalno, v letošnjem letu pa poteka v okviru proslav v počastitev dneva borca.

PREDSIEDNIK ZDRUŽENJA POD
JOŽE KOPOREC

Fiziološko obravnavanje delovnih mest

Ko težimo za čim večjo produktivnostjo, je le-to nemogoče doseči, če pri projektiranju, torej že pri zasnovi nove tehnologije in delovnih mest, ne upoštevamo fizioloških norm od katerih je praktično odvisen efekt dela, kakor tudi delovna sposobnost delavca.

Na te reči pa žal tudi pri nas kakor po pravilu pozabljamo, saj večina opravil črpa iz delavca dodatno energijo, katera neposredno ni izrabljena v koristnem delu. Največkrat so fiziološko slabo obdelana delovna mesta in njih opravila vzrok za zmanjšano delovno sposobnost delavca in njegovo slabo zdravstveno stanje.

Če hočemo dobiti odgovor, ki bi natančneje pojasnjeval zakaj pride do takšnega stanja, si moramo ogledati primer iz naše prakse. Na primer delovno mesto na kolutnem brusilnem stroju za brušenje lesenih elementov.

Obravnavajmo omenjeno delovno mesto zato, ker tu nasto-

pajo številni fiziološki problemi in ker je v naši OZD številno zastopano. Delovno mesto je praktično stisnjeno med valjčnimi transportnimi programi, ki služijo za obratni transport lesenih elementov. Na omenjenem stroju delata pogosto dva delavca hkrati. Eden na levem in drugi na desnem brusilnem kolutu.

Kolutni brusilni stroj je delovna priprava izdelana v naših mehaničnih delavnicah. Stroj je grajen s pomočjo elektromotorja, preko jermenskega prenosa pa je gnana delovna gred, na konceh katere sta pritrjena brusna koluta. Pogonski deli so popolnoma zaprti, matice za pritržitev brusilnih kolutov pa so zaščitene z ustreznim zaščitnim pokrovom, ki je izdelan in montiran tako, da ne ovira hitre menjave brusilnih kolutov. Ker te delovne priprave neredko kljub odsesovanju lesnega prahu zaprašujejo neposredno delovno atmosfero bolj kot je to z MDK (maksimalna dopustna koncentracija) dovoljeno, jim tudi interna strokovna komisija še ni

ZAHVALA

Ob nenadni smrti
moje drage mame

MARIJE PEČAR

se prav lepo zahvaljujem
osnovni organizaciji ZS
TOZD TVP za izrečeno so-
žalje in denarno pomoč.

Žalujoča Milka Pirh

izdala obratovalnega dovoljenja. Osvetljenost na delovnem mestu je zadovoljiva, ropot in treslaji v dovoljenih mejah.

Do omenjenih rezultatov smo prišli ob priliki izvedbe ekoloških meritev, katere je opravil Zavod SRS za varstvo pri delu iz Ljubljane.

Delovna atmosfera je torej občasno prenasajena s prašnimi delci lesa. Lesni prah je sicer inerten. Zaradi prekomernega zapraševanja delovne okolice je nujno zagotoviti učinkovitejšo odsesovanje lesnega prahu predvsem z ustrežnejšo postavitvijo in oblikovanjem odsesovalnih šob. Povečevanje vleka (pretoka zraka) bi bilo neustrezno, ker je že sedaj premik zraka nekoliko prevelik in znaša 0,35m/sek.

Koncentracija prahu je bila izmerjena gravimetrično in znaša 15 – 20 mg/m³, medtem ko znaša MDK za lesni prah 10 mg/m³.

Velikih temperaturnih razlik na delovnem mestu ni, v odvisnosti od elementov za obdelavo pa se dela opravlja v sedečem ali stoječem položaju. Na omenjenem delovnem mestu se brusijo različni leseni elementi. Zaradi večjih serij je delo pogosto tudi težko, ko je na primer za brušenje sedežev za gugalnik potreben večji telesni napor, saj je samo sedež težji od 5 kg. Pri delu je torej prisoten večji telesni napor, medtem ko je umski napor srednji.

Zaradi neustrezne tehnologije je delo precej statično, glede na vzbujanje dela pa je to delo občasno zavestno in spet drugič podzavestno. Če pogledamo še delovni metabolizem ugotovimo, da je zaradi stoječega položaja telesa pri delu poraba energije 3 – 6 kcal/min. in v sedečem položaju manj, do 2 kcal/min. Slaba stran stoječega položaja telesa pri delu je torej, razen kopičenja krvi v nogah s posledico nastanka krčnih žil, še velika poraba energije. Na drugi strani pa sedeč položaj tudi ni rešitev, ker povzroča zastoj krvi in težave v prebavi.

Iz navedenega in opazovanja delavcev pri delu je povsem jasno, da nastopa pri tem delu precejšnja delovna utrujenost, ki se kaže v :

- negotovosti delovnih gibov,
- spremembah položaja telesa,
- vidnem povečevanju potrebne napora,
- daljših in pogostejših odidih,
- iskanju olajševalnih gibov,
- krčevitem ali hlastnem delu,
- naraščanju napak in pomot z naraščajočo negotovostjo.

Z delovno utrujenostjo pa nastopa istočasno tudi utrujenost nagibov. Izraža se v zmanjšanju volje za delo, v občutku potrtosti in izčrpanosti, v popuščenju pozornosti in zanimanja, v pojavu naveličanosti in dolgočasje ter v neujavnem odnosu do okolice. Utrujenost ima torej za posledico začasno zmanjšanje fizičnih in psihičnih sposobnosti organizma, kar pa je zelo nevarno za nastanek nezgode pri delu.

Da bi uspešno preprečevali telesno utrujenost, moramo delovni proces izvrševati s čim manjšo porabo mišične energije, potrošnja energije za vzdrževanje položaja telesa naj bo minimalna, statično delo je treba čim bolj eliminirati, da se ne ovira krvni obtok v mišicah.

Za obravnavano delovno mesto bi fiziološko zelo ugodno vplivala uvedba delovnih stolov, ki omogočajo sedenje v vseh položajih in s to posebnostjo, da se dajo porabiti za delo v stoječem položaju kot naslon. Nadaljnja obravnava delovnega mesta oziroma dela pokaže, da ima to delo še eno slabo lastnost, in sicer monotonijo. Enoлично, ponavljajoče se ritmično delo povzroča pri delavcu občutek monotonije, hitro naveličanost in dolgočasnost.

Ukrepi za ublažitev ali preprečitev pojava monotonije pa so naslednji:

- z menjavanjem delovnih nalog v toku delovnega dne,
- s sistematičnim menjavanjem delovnih mest (rotacija dela)
- z razširitvijo delovnih nalog,
- z organizacijo kratkih odmorov,
- z uvajanjem glasbe med delom.

Po načelih in pravilih fiziologije dela bi najugodnejše pogoje za delo dosegli, če bi omogočili kombinirano delovno mesto v stoječem ali sedečem položaju telesa. Pri kombiniranem delovnem mestu se višina sedeža dvigne za 40 – 50 cm nad običajno višino, za to pa je potrebna še opora za noge, ki mora dopuščati pri stoji dosti prostora za gibanje.

Ob upoštevanju navedenih predlogov za fiziološko ustrežnejše delo na delovnem mestu brusilca na kolutnem brusilnem stroju, bi delo v veliki meri pridobilo na produktivnosti, predvsem pa bi obvarovali največjo dobrino združenega dela – zdravje delavca in njegovo delovno sposobnost.

RUDI IVANČIČ

SESTAVIL	ELEKT. V. KRŠKEM	25.MAJ	MARIBOR	VSTAJA MAK. POD TURKI	RENIJ	OČE	TEKME LESNE IND.
SAM							
ČIN V MORNARICI							
ZORA-VILO (MN)							
OS. ZAJMEK			RIMSKA ENA		IGRAL. KARTA		
MEDVED MARIJAN			DUŠIK ANG. PIVO		KOPRIV-NICA	AMPER ČUTILO	
OGLJIK. HIDRAT							
POLJSKI EKON. (1959)							
PRISTAN V JEMENU					VZKLIK ZUPAN OTON		
EDI OBIR			SOVJET. ZVEZA			KDOR RECITIRA	
LOJZE SLAK			ŽAMET SEVER				
VULKAN V ITALIJI					MESTO NA KIT.	E A	
KULOVIC IVAN			ŠALA AMPER				OBČINA
TONA			ŽOLCA PIJAČA TALISA				
GRŠKA ČRKA			JOSIP BROZ				
100 m ²			POKR. JINA V VIETNAM				
RADIJ			JOD VEZNIK		TUPOLJEV NATRIJ		
15. ČRKA			TOP LITER				
RANER				VRSTA PAPIGE			

Rešitev nagradne križanke, ki jo objavljamo danes, pošljite na naslov: Uredništvo glasila „Novoles“, 68351 Straža. Izžrebali bomo štiri nagrade po 30 din. Rešitve pošljite do 5. junija! O izidu žrebanja vas bomo obvestili v naslednji številki glasila.

Iz prispelih rešitev prejšnje križanke je žreb izbral naslednje reševalce:

1. nagrada: Anica Krajnc TVP
2. nagrada: Hrvat Edi BLP
3. nagrada: Žitnik Janez, Soteska 17, 68352 Straža
4. nagrada: Jaklič Karel BLP

Nagrade bomo poslali po pošti. Vsem izžrebancem čestitamo! Hkrati obveščamo vse nagrajence, ki niso prejeli nagrad, da je prišlo do neljube napake v uredništvu, ki jo bomo popravili, tako, da bodo prejeli nagrade ob izplačilu OD v mesecu juniju.

Državna založba Slovenije vam priporoča

Josip Broz Tito: O LIKU KOMUNISTA

Obsežen zbornik odlomkov in citatov iz govorov in spisov predsednika Josipa Broza Tita, je posvečen šestdeseti obletnici ustanovitve Zveze komunistov Jugoslavije.

Razvoj komunistične partije je v tej knjigi prikazan skozi besede tovariša Tita, ki se nanašajo na komunista in njegove lastnosti. V 13. poglavjih, v katerih je prireditelj zajel posamezne teme, so prispevki razvrščeni kronološko, tako da zabsegajo čas od leta 1927 pa do XI. kongresa ZKJ.

Knjiga je kot kazipot in spodbuda namenjena slehernemu komunistu, delovnemu človeku, zlasti pa mladim, ki vstopajo v Zvezo komunistov. Iz nje bodo črpali znanje, bogastvo idej in navodila za akcijo, saj so Titove izjave o liku in lastnostih komunista „osnova in kazipot, kako oblikovati in razvijati etiko socialistične samoupravne družbe s komunisti, kot njeno vodilno in usmerjevalno idejnopolitično silo.“ (Stane Dolanc, predgovor.)

Besedila je zbral in uredil Slobodan Radonjić, predgovor je napisal Stane Dolanc, slovensko izdajo je pripravil Franček

Šafar.
284 str., pl. 190 din

Edvard Kardelj: O SISTEMU SAMOUPRAVNEGA PLANIRANJA

Prva knjiga iz zbirke razprav pod skupnim naslovom Brionske diskusije, je posvečena pretežno vprašanjem izgradnje sistema družbenega planiranja, to je, planiranju kot družbenoekonomskemu in demokratičnemu odnosu med ljudmi, kot sistemu medsebojnih odnosov, pravic in vzajemnih obveznosti ter odgovornosti vseh udeležencev v planiranju, kot delu organizacijskega sistema samoupravno združenega dela in naše socialistične družbe sploh.

Knjiga obsega osem poglavij: 1. Dileme o družbenozgodovinski vsebini pojma planiranja v samoupravni socialistični družbi; 2. Temelji družbenega planiranja v pogojih socialističnega samoupravljanja; 3. Nosilci planiranja in način urejanja materialnih odnosov med ljudmi; 4. Samoupravni in družbeni plani;

5. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje o temeljih plana; 6. Pripravljanje in postopek sprejemanja samoupravnih sporazumov o temeljih plana; 7. Pripravljanje in postopek določanja družbenih dogovorov o temeljih družbenih planov; 8. Časovno trajanje planov in njihova metodologija.

Drugi natis, 160 strani, kart. 100 din

Kadrovske vesti

TOZD TDP: prišli: Jože CUJNIK; odšli: Borka PLACKOVIČ (Sporazum), Šimo MIJATOVIČ (samovoljno), Arum HODŽIČ (sporazum), Jože NOVAK (sporazum), Vida ŠENICA (sporazum), Majda OSTERMAN (sporazum), Dragica OBERSTAR (samovoljno).

TOZD TSP: prišli: Viktor HROVAT, Ivan POTOČAR, Marjan ŠONC (iz JLA), Cvijeta ĐURĐEVIČ, Milan MIKOLIČ (iz JLA); odšli: Marjan STRUNA (v JLA), Đurad ĐURĐEVIČ (sporazum), Marjan KUHELJ (v JLA), Ludvik BOBIČ (v JLA), Darko ŠENICA (v JLA), Helena KOBE (sporazum), Ana JAKUBOVIČ (samovoljno), Stane KAVŠČEK (poklicna rehabilitacija).

TOZD TAP: prišli: Stan-ko PUGELJ, Branko GRACAR, Ladko BRINOVEC, Stojan TRIVUNĐA; odšli: Štefan SLAK (samovoljno).

TOZD TKO: prišli: Franc RAMUTA, Jože CESAR

TOZD TGD: prišli: Jože ČUKAJNA (iz JLA); odšli: Marija KELŠIN (sporazum), Marjeta OŽBOLT (sporazum).

TOZD TVP: odšli: Franc KULOVEC (invalidska upokojitev), Marjan BRAJDIČ (samovoljno), Darinka MAJSEN (sporazum).

TOZD TES: odšli: Andrej MARTINČIČ (sporazum).

TOZD TPP: prišli: Stipe CRNOJA, Anton BARTOL, Franc KOPINA, Anton UHERNIK, Janez JURŠIČ (iz JLA); odšli: Peter RUS (sporazum), Danica BRČIČKA (invalidska upokojitev), Ivica KALO (JLA), Jože PAVLIČ (v JLA), Branko DULAR (sporazum), Ladislav NOVAK (samovoljno).

TOZD ŽAGA STRAŽA: prišli: Lovrin POPLAŠEN, Franc BONIFER (iz JLA); odšli: Jožica KUŽNIK (DSSS), Marjan ŠINKO (v JLA), Alojz JAKLIČ (v JLA), Stane BRINJAVEC (samovoljno), Jože KORČE (TOZD TPI), Jože BRADAC (v TOZD TPI), Milan STRUNA (samovoljno).

TOZD TPI: prišli: Jože BRADAC (iz TOZD ŽAGA STRAŽA), Jože KORČE (iz TOZD ŽAGA STRAŽA).

TOZD BLP: prišli: Dragoljub ATANASKOVIČ

DSSS: prišli: Jožefa KUŽNIK (iz TOZD ŽAGA STRAŽA), Janez ŽITNIK; odšli: Miodrag TODOROVIČ (v JLA), Marjan PENCA (v JLA).

SIGMAT: prišli: Jože GRACAR; odšli: Albin JURENČIČ (sporazum), Zdravko JAKLIČ (v JLA), Alojz BOGOVIČ (v JLA).

TOZD BOR: prišli: Vida BRINOVČAR, Janez KORETIČ, Franjo TKALIČ, Jože JANC, Peter OMERZEL, Martin KERI; odšli: Alojzija ZUPANČIČ (sporazum).

Ureja uredniški odbor: Bojan Bencik, Stanko Hodnik, Ana Košmerl, Jože Novinec, Igor Slak, Emil Trampuš, Martina Volf in Boris Vovk. Predsednik uredniškega odbora: Franc Redek.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto – Straža. Naklada 2650 izvodov. Stavek, filmi in montaža: ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto. – Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 31. januarja 1978.

Dne 10. 5. 1979 je obiskala Novoles delovna skupina CK ZKJ, ki jo je vodil izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ tov. Trpe JAKOVLEVSKI, člani skupine so bili še tov. Branislav ŠEFER, delegat v zvezni skupščini, Danilo KEKIČ družbeno politični sodelavec CK ZKJ in Dane PIRIČ družbeno politični sodelavec CK ZKJ. Skupino je gostila OOKZ TOZD TVP v razširjeni sestavi poslovnih in strokovnih organov NOVOLESA.

Skupina je imela nalogo, na podlagi obiskov v delovnih organizacijah v Sloveniji, pripraviti gradivo za sejo CK ZKJ ki bo v mesecu juniju v Beogradu. V naši delovni organizaciji smo se dotaknili celotne problematike dohodkovnih odnosov, uresničevanje le-teh v praksi in položaj ter naloge DPO v okvirju uresničevanja zakona o združenem delu.